

Hồng Thủy
&
Thân mẫu

MÙA HÈ TRONG KỶ NIỆM

Ngày xưa, thời trung học, mùa hè đối với tôi là những ngày tháng tuyệt vời nhất.

Hai chữ tuyệt vời nghe “sáo” quá, nhưng tôi không thể kiếm chữ nào diễn tả cho đủ nghĩa mùa hè đối với tôi ngày ấy thú vị đến chừng nào.

Đối với một con nhỏ học trò trung học, học ban A như tôi, ngoài những bài vở bình thường, lại còn phải học thuộc lòng cả những bài Vạn Vật chán phèo.

Thỉnh thoảng lại thêm những bài thi Lục cá nguyệt khiến tôi lúc nào cũng mệt mỏi, phờ phạc cả người. Chỉ tại tôi có máu văn nghệ văn gừng và lại hay bận rộn hoạt động trong trường, nên đầu óc lúc nào cũng như “đi mây về gió”.

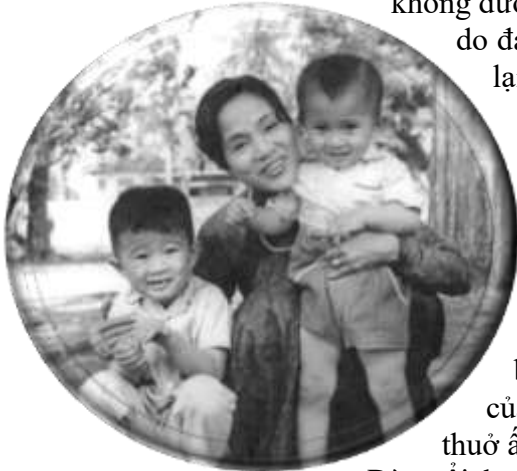
Do đó khi phải cố gắng ngồi chăm chú gào bài, tôi khổ vô cùng. Bởi vậy được nghỉ học, không phải lo bài vở thì nhất rồi, còn gì nữa mà chả thấy quá tuyệt vời?

Tôi thích văn chương nhưng phải học ban Vạn Vật vì ông ngoại tôi muốn tôi sau này học Dược. Tuy nhiên mộng của ông không thành, thay vì học pha chế thuốc, tôi lại đi học pha sữa cho con vì tôi trốn học lên xe bông rất sớm.

Bố tôi chết khi mẹ tôi còn rất trẻ, mới 26 tuổi. Ba mẹ con tôi về ở với ông bà ngoại. Mẹ tôi được bà ngoại cưng chiều,

không cho làm việc trong nhà hay bếp núc gì cả. Tất cả thì giờ rảnh rỗi mẹ dành cả cho hai anh em tôi.

Mẹ như một người chị lớn, một người bạn đôi với chúng tôi. Mẹ trẻ trung, gần gũi, và đi đâu cũng theo tôi sát nút, khiến tôi không được đi chơi nhiều hay tự

do đàn đúm với bạn bè. Bù lại mẹ thích du lịch, nên mùa hè là anh em tôi được đi nghỉ mát ở Vũng Tàu hay Đà Lạt. Tôi mê biển, mê hoa phượng, mê những cây bàng của Vũng Tàu, và mê hoa bát tử, hoa mimosa của núi đồi Đà Lạt từ thuở ấy.

Dù tuổi học trò đã xa lắc xa lơ. Tôi đã là bà nội bà ngoại từ lâu lắm và trên đầu đã hai thứ tóc, nhưng mùa hè đến là những kỷ niệm với mẹ, với anh trong những tháng hè lại trở về.

Mùa hè cuối cùng ba mẹ con đi chơi Vũng Tàu là Hè 1958. Tôi mê nhất món canh súp ở quán Hồng Phượng Bãi Sau. Cũng là một loại canh chua cá nhưng họ nấu rất đặc biệt và thật ngon. Anh tôi thì thích ăn cua hấp ở tiệm cơm Tây Le Favori. Chẳng biết họ có chích bột ngọt vào con cua không mà cua ở tiệm này lúc nào cũng ngon ngọt. Mẹ tôi thì lúc nào cũng chiều con, hai anh em thích ăn ở đâu mẹ chiều theo liền không nghĩ ngợi.

Vũng Tàu thuở ấy còn xe ngựa, tôi thích ngồi xe ngựa đi dạo quanh những con đường vòng quanh biển, dưới chân núi thật nên thơ. Buổi chiều, ba mẹ con hay thuê ghé nằm ngoài bờ biển ở Bãi Trước ngắm cảnh hoàng hôn xuống. Lần nào đi Vũng Tàu về, mẹ tôi cũng mua thật nhiều nhãn và mắm ruốc bà Giáo Thảo ngon có tiếng của Vũng Tàu về làm quà.

Sau khi lập gia đình với một chàng Hải quân, tôi lại có dịp

sống ở Vũng Tàu một thời gian dài. Chúng tôi may mắn được ở căn biệt thự rộng lớn của Hải quân ngay Bãi Trước, để đêm về được làm quen với tiếng sóng vỗ rì rào. Khi rời xa Vũng Tàu tôi đã lưu luyến đến chảy nước mắt và mang theo rất nhiều kỷ niệm khó quên. Những kỷ niệm ở Vũng Tàu đã là nỗi nhớ khôn nguôi suốt hơn 40 năm tôi sống trên đất Mỹ.

Anh tôi sang bên kia thế giới đã 10 năm. Mẹ tôi thì đang ở trong Nursing Home, bị lú lẫn nhiều nên chắc chẳng còn nhớ gì được nữa. Chỉ mình tôi hay nhớ quay quắt những mùa hè đây ấy kỷ niệm êm đềm của ba mẹ con.

Nơi tôi ở không có hoa phượng, nhưng có những chú ve sầu luôn rền rì trong những buổi trưa hè. Mỗi lần nghe tiếng ve kêu, lòng tôi lại thoáng ngậm ngùi nghĩ đến kỷ niệm xưa. Nhớ anh tôi và thương mẹ đến xót xa.

Hôm nay lúc tôi đang ở Nursing Home với mẹ thì trên màn ảnh TV chiếu phong cảnh một bãi biển thật đẹp. Thật bất ngờ, mẹ tôi lấy tay chỉ vào TV và nói như reo: “Cấp, Cấp.” Tôi ngạc nhiên không hiểu mẹ tôi nói gì.

Một lúc sau bà bảo tôi lấy quần áo rồi mình đi. Bà chỉ vào khoảng không trước mặt và nói: “Xe đang chờ kia kìa, đi, đi.” Tôi hỏi: “Đi đâu?” Bà trả lời: “Đi Cấp.”

Bấy giờ tôi mới đoán, chắc bà đang nhớ những ngày hè ở bãi biển Cap St. Jacques của mẹ con tôi ngày xưa. Sau này Cap St. Jacques mới đổi tên là Vũng Tàu.

Thì ra người lú lẫn bất chợt cũng có lúc biết buồn, biết nhớ, chứ không phải luôn luôn vô cảm như tôi nghĩ. Mẹ tôi lẫn thật, nhưng cảm ơn Chúa, chắc bà cũng còn thấp thoáng nhớ được chút kỷ niệm đẹp của mùa hè năm xưa ở Vũng Tàu. Tôi thật sự vui mừng khi biết mình không đến nỗi cô đơn...

Lúc chia tay mẹ đi về, tôi đã hôn vào má mẹ và nói thật to cho mẹ nghe thấy: “Mẹ ngủ ngon nhé, mai mình dậy sớm đi Cấp.” Mẹ nhìn tôi gật đầu, gương mặt rạng rỡ, nụ cười trẻ thơ trong ngu ngơ đến tôi nghiến.

Tôi bước nhanh ra cửa không muốn cho mẹ tôi nhìn thấy những giọt nước mắt đang chảy dài xuống má.

Hồng Thủy

BÉ NGOẠI

Chả biết từ bao giờ các con tôi đã đặt cho mẹ tôi cái “nickname” thật dễ thương là Bé Ngoại.

Có lẽ chúng thấy bà ngoại giống như một baby.

Năm nay Bé Ngoại đã được 9 tuổi cộng thêm con số 0 ở đằng sau. Bé Ngoại lúc nào cũng phải mang tã lót. Lâu lâu lại phải thăm chùng để thay tã hoặc đem Bé Ngoại đi tắm rửa. Bé Ngoại rất lười ăn, chỉ thích uống sữa. Muốn ép Bé Ngoại ăn thì phải đút cho Bé Ngoại.

Bé Ngoại thích ăn quà vặt chứ không thích ăn cơm. Món Bé Ngoại mê ăn nhất là bánh chưng chiên.

Có lần vào dịp Noel tôi hỏi Bé Ngoại thích gì nhất để mua quà cho Bé Ngoại. Mặt Bé Ngoại cứ thộn ra chẳng nghĩ được món gì thích nhất cả. Tôi giúp Bé Ngoại bằng cách liệt kê đủ thứ, nào là nữ trang, nào là quần áo, v.v. Nói tới thứ nào Bé Ngoại cũng lắc đầu quầy quậy.

Cuối cùng tôi nhắc đến các món ăn, Bé Ngoại cười toe và nói thật nhanh: “Bánh chưng chiên”.

Nhìn mẹ, tôi vừa buồn cười vừa cảm thấy tội nghiệp mẹ đến chảy nước mắt. Mong ước của mẹ tôi chỉ nhỏ nhoi như vậy sao. Tôi biết mẹ tôi thích bánh chưng chiên, nhưng không ngờ mẹ tôi thích đến như vậy.

Thỉnh thoảng tôi cũng chiên bánh chưng cho mẹ ăn, nhưng không làm thường xuyên vì tôi sợ bánh chưng chiên ăn rất đầy, khó tiêu, không tốt cho người già.

Sau hôm đó tôi đã đổi lối suy nghĩ. Mẹ tôi già rồi đâu sống được bao lâu, mẹ thích ăn món gì cứ cho mẹ ăn món đó, để mẹ khỏi phải thèm thuồng tội nghiệp, miễn là đừng cho ăn nhiều quá.

Từ trước tới nay tôi có nhiều ý nghĩ rất sai lệch về người già. Tôi cứ tưởng lớn tuổi như mẹ tôi, lại yếu đuối không chịu đi ra ngoài (Mẹ tôi không thích đi hội hè, họp bạn, đình đám. Dù chỉ sang nhà các con tôi chơi, mẹ tôi cũng lười không muốn đi.) Cả ngày mẹ chỉ thích nằm, thỉnh thoảng mới ngồi dậy đi lại trong nhà. Tôi nghĩ như vậy mẹ tôi đâu cần diện quần áo đẹp hay đeo nữ trang? Thật ra tôi đã lầm.

Thông thường Chủ nhật nào tôi cũng làm bữa cơm gia đình cho con cháu tụ họp ăn uống vui chơi với nhau. Một hôm cháu ngoại gái của tôi lúc đó mới 5 tuổi, khi ra về, nó bỏ quên cái chuỗi hạt bằng nhựa xanh xanh đỏ đỏ. Mẹ tôi nhặt được đeo ngay vào cổ để lấp trong áo nên tôi không nhìn thấy.

Đến khi tắm rửa thay quần áo cho mẹ, tôi mới khám phá ra mẹ tôi đeo chuỗi hạt giả trong người. Tôi ngạc nhiên, ngăn người ra nhìn mẹ, đoán thầm mẹ vẫn thích đeo nữ trang. Tôi vội hỏi: “Mẹ thích đeo giây chuyền không?” Mẹ tôi gật đầu. Sau đó tôi lấy hết nữ trang của mẹ ra cho mẹ đeo, mẹ tôi thích lắm. Nằm trên giường mà mẹ cứ dơ bàn tay có đeo cái nhẫn ngọc lên ngắm nghía hoài.

Tội nghiệp mẹ, mẹ tôi có nhiều nữ trang, nhưng tôi cứ nghĩ mẹ tôi chỉ nằm nhà, đeo nữ trang làm gì cho vướng víu, nên cất đi hết. Mẹ tôi muốn đeo mà không chịu hỏi. Tôi bắt đầu để ý đến mẹ nhiều hơn.

Câu các cụ xưa hay nói; “Già bát cơm bát canh, trẻ mạnh áo mới” không đúng cho tất cả mọi người. Tình cờ tôi khám phá ra mẹ tôi cũng thích áo mới. Kim Anh cô bạn thân thật dễ thương của tôi đến thăm và biếu mẹ tôi cái áo len. Tôi mặc cho mẹ. Mẹ thích lắm. Tôi thay áo khác cho mẹ. Mẹ nhất định không chịu cứ đòi mặc cái áo len mới hoài. Từ đó tôi luôn mua áo mới cho mẹ.

Người già cũng thích được âu yếm, cưng chiều như con nít mà tôi không biết. Trước đây tôi vẫn sẵn sàng, lo chu toàn mọi thứ

cho mẹ, nhưng ít khi tỏ bày cử chỉ âu yếm vuốt ve.

Một buổi tối đi qua giường mẹ nằm, thấy chăn của mẹ một nửa rơi xuống đất, tôi kéo lên đắp lại cho mẹ. Mẹ mở mắt nhìn tôi với đôi mắt trẻ thơ mừng rỡ. Bất giác tôi đưa tay vuốt má và hôn lên má mẹ. Mẹ tôi tỏ ra cảm động vui sướng vô cùng. Từ đó tôi thường âu yếm vuốt ve mẹ nhiều hơn, tôi thấy mẹ tôi thay đổi hẳn, bà thích nhõng nhẽo như trẻ con. Mỗi lần tôi ngồi xuống giường gần mẹ, là mẹ lại nằm gối đầu lên đùi tôi và đòi tôi gãi lưng. Mẹ tôi thay đổi một cách không ngờ, bà vui vẻ, mạnh khỏe hẳn ra.

Tôi chợt nhớ đến câu tục ngữ “một già một trẻ như nhau”. Đúng vậy, khi mình già, mình trở thành trẻ con lúc nào không hay. Thích được mọi người chú ý, thích được nuông chiều, âu yếm. Ngày Lễ Mẹ sắp tới, tôi muốn chia sẻ với quý bạn đọc một vài kinh nghiệm khi săn sóc mẹ già.

Chúng ta hãy để ý đến mẹ chúng ta nhiều hơn, và tỏ cho người tất cả tình thương yêu triu mến bằng cử chỉ.

Niềm vui của các bà mẹ già rất đơn giản tội nghiệp, chỉ cần tình thương và sự chú ý của con cái. Các cụ thích gì cứ chiều theo ý cho các cụ vui.

Hãy dành cho mẹ chúng ta thêm một chút thời gian vì người sẽ không ở với chúng ta mãi mãi đâu. Đừng để một ngày mẹ đi rồi chúng ta sẽ hối tiếc.

Thân mến chúc bạn đọc một ngày Lễ Mẹ thật vui, tràn đầy hạnh phúc.

Hồng Thủy

Nhớ Mẹ

Soi gương mẹ bảo mẹ già,
Con thưa: "Chín bảy vẫn là trẻ thôi.
Trẻ hơn cả cụ chín mươi,
Muốn già mẹ phải chẵn chời một trăm."
Thời gian thấm thoát ba năm,
Mẹ yêu đã đứng một trăm tuổi rồi.
Nào ngờ mẹ bỏ con cô,
Mẹ con mình đã chia đôi hai đường.
Con còn vương nợ dương gian,
Mẹ đi về nước Thiên Đàng với cha.
Mẹ đang hạnh phúc chan hòa,
Chỉ mình con nhớ xót xa những ngày.
Sớm chiều ôm mẹ trong tay,
Mẹ con mình vẫn sum vầy bên nhau.
Bây giờ sao quá đớn đau,
Mẹ ơi mình đã mất nhau thật rồi...

Hồng Thủy

(Ngày Mẹ tạ thế: mồng 8 tháng 1 năm 2018)

MẸ TÔI

Mẹ tôi lấy chồng năm 22 tuổi. Bốn năm sau bố tôi qua đời. Lúc đó anh tôi mới 3 tuổi và tôi vừa tròn 18 tháng. Tôi không biết và không nhớ gì về bố ngoài những tấm ảnh trong một cuốn album cũ kỹ.

Sau khi bố chết, ba ông bà ngoại. Tôi kỳ chiến tranh chúng tôi phải cư về nhà quê. Có một trang trại thuộc xã Đông Sơn, tỉnh Thanh gần núi nên có cái là làng Sơn Lương. những phiến đá lớn nổi

những khóm trúc chen vào những rặng tre cao ngất. Phía sau làng có những ngọn đồi đầy hoa sim tím. Xa hơn nữa là những núi đá xanh lam với những hang động đầy thạch nhũ đẹp vô cùng.

Thời thơ ấu của tôi là những buổi sáng chạy tung tăng trong vườn nhặt những bông hoa bưởi trắng ngần thơm ngát, khâu thành vòng tròn đội lên đầu giả làm công chúa.

Hoặc lang thang rình bắt những chú bướm đủ màu bay lượn quanh những luống hoa cải vàng tươi.

Những buổi chiều hai anh em thường trốn ngủ trưa, leo trèo hết cây táo sang cây ổi, hái những trái táo ngon ngọt ròn tan và những trái ổi chín vàng thơm phức, ăn một bụng no kênh. Có hôm hai anh em ăn nhiều ổi quá bị táo bón la khóc um xum.

Thỉnh thoảng chúng tôi theo lũ trẻ hàng xóm chạy ra đồi hái đầy giỏ trái sim tím thắm. Buổi tối hai anh em nằm hai bên rúc nách mẹ nghe kể chuyện cổ tích cho đến khi ngủ thiếp đi.

Cứ như vậy anh em tôi lớn lên trong sự cưng chiều và tình thương yêu triu mến của mẹ và ông bà ngoại. Họ nội tôi ở Phát Diệm quá xa, lại thêm tình hình chiến sự nên chúng tôi không qua lại được.

mẹ con tôi về ở với lớn lên trong thời nên gia đình rời thành phố tản Ông bà ngoại tôi ở một làng nhỏ, Phú, huyện Đông Hóa. Có lẽ làng ở tên khá thơ mộng Con đường làng là tiếp nhau, hai bên là

Thỉnh thoảng trang trại của ông bà ngoại lại rộn rịp hẳn lên vì có khách ở xa đến chơi. Một hôm sau khi khách về rồi chị Vú thì thăm bảo tôi: Coi chừng em sắp mất mẹ vì có người muốn hỏi cưới mẹ đó. Câu nói của chị Vú làm tôi oà lên khóc và chị Vú bị bà ngoại la cho một trận. Nhưng rồi chị Vú cũng không chừa. Mỗi lần nhà có khách chị Vú lại thì thăm to nhỏ chỉ cho tôi ai là người muốn hỏi cưới mẹ.

Không hiểu sao với cái đầu óc non nớt của tôi, tôi lại nghĩ ra được một danh từ rất nặng nề để gọi mấy người đó. Tôi thường thập thò đứng ở cửa phòng khách, nhìn "đối thủ" của tôi bằng một con mắt căm hờn và làm bằm trong cổ họng "đồ ăn cắp" (ý nói ăn cắp mẹ tôi đi). Tôi không dám nói to sợ bà ngoại biết được tôi sẽ bị ăn đòn vì bà ngoại rất nghiêm. Tuy được cưng chiều nhưng bà ngoại dạy dỗ chúng tôi rất kỹ, nói với người lớn phải lễ phép, thưa gửi đàng hoàng. Bà ngoại luôn nhắc nhở: tội gì bà cũng tha, nhưng vô lễ là không bao giờ bà tha cả, chắc chắn sẽ bị đòn.

Thấy tôi cứ thập thò ở cửa, đối thủ của tôi vẫy tôi vào với nụ cười thân thiện: "Bé vào đây, bác có kẹo cho bé đây này." Nói rồi ông đưa ra một hộp kẹo buộc nơ rất đẹp. Tuy trong bụng đang căm hờn sôi sục, tôi cũng không thể nào từ chối hộp kẹo quá hấp dẫn được, nên đành chạy vội vào đưa tay đỡ hộp kẹo và lí nhí cảm ơn rồi chạy vụt ra.

Thấy tôi ôm hộp kẹo, chị Vú trêu tôi: "Ăn kẹo của người ta là bằng lòng cho người ta cưới mẹ đó." Tôi hốt hoảng ôm hộp kẹo vào trả lại cho khách. Mẹ nhìn tôi ngạc nhiên: "Con thích kẹo lắm mà, bác cho rồi sao con lại mang trả lại?" Tôi chỉ lắc đầu buồn bã nhìn mẹ tôi rồi bỏ ra ngoài vườn ngồi một mình tím tím khóc.

Buổi tối vào giường ngủ, mẹ hỏi lý do tại sao tôi trả lại hộp kẹo cho khách. Sau khi nghe tôi ti tê kể lể, mẹ vỗ nhẹ vào lưng tôi dỗ dành: "Tội nghiệp con, mẹ sẽ không bao giờ lấy chồng đâu, con đừng lo nữa nhé." Tôi sung sướng rúc vào lòng mẹ ngủ ngon lành.

Hôm sau mẹ lấy kẹo cho chúng tôi ăn. Trước khi ăn, cầm cái kẹo trong tay, tôi lại giao hẹn: "Mẹ ơi con ăn kẹo nhưng không bằng lòng cho mẹ lấy chồng đâu." Mẹ phì cười xoa đầu

tôi âu yếm: “Cứ ăn đi, mẹ không lấy chồng đâu.”

Mùa hè năm tôi tròn 10 tuổi, bác TCT con một người bạn thân của ông bà ngoại ở xa đến thăm. Tôi còn nhớ bác chỉ định đến chơi vài ngày nhưng vì bị ốm nên bác ở lại cả tháng. Những ngày có bác trang trại của ông bà ngoại tôi vui hẳn lên. Buổi tối bác dạy chúng tôi hát. Buổi sáng bác đưa chúng tôi ra ao trước nhà, chặt cây chuối cho chúng tôi ôm làm phao tập bơi. Trại của ông bà ngoại có hai cái ao lớn. Một ao "cầu gỗ" và một ao "tà vẹt". Gọi như vậy vì một ao cầu làm bằng những cây gỗ lớn ghép vào nhau, một ao cầu làm bằng những cái traverse làm đường xe lửa.

Ao cầu gỗ có nhiều hoa bèo tím và bờ ao đầy những bụi chuối. Ao tà vẹt có hoa rau muống tím và bờ ao có cây soan thật bụi. Tôi yêu màu tím từ lúc còn nhỏ vì xung quanh tôi lúc nào cũng bao vây bằng những cánh hoa màu tím thật dễ thương.

Buổi chiều bác thường cùng mẹ con tôi đi dạo đồi sim hay vào chơi triển núi thăm các hang động. Mỗi lần đi chơi như vậy, bác thường mang theo một cái móc dài để đề phòng gặp rắn rết hay thú dữ. Đi bên bác chúng tôi cảm thấy thật yên tâm và được che chở. Anh em tôi chạy nhảy tung tăng, hái sim đuổi bướm, trong khi bác và mẹ ngồi trên một tảng đá lớn nói chuyện. Năng chiều nghiêng xuống thật nhẹ, thật êm đềm. Khi bóng nắng tắt hẳn, chúng tôi mới thông thả ra về.

Mấy tuần sau khi bác già từ đi về tỉnh, anh em tôi đã khóc và mắt mẹ cũng đỏ hoe. Trang trại của ông bà ngoại lại trở về với cái vắng lặng cố hữu của một gia đình gồm hai ông bà già, người goá phụ cô đơn và hai đứa bé tội nghiệp.

Những ngày có bác T là những ngày vui vẻ thần tiên nhất của anh em tôi. Những buổi tối sau đó, khi mẹ ngồi hong mớ tóc thật dài đen mượt óng ả sau khi gội đầu còn thơm mùi chanh và bò kết ở ngoài hàng hiên, bà ngoại thường đến bên mẹ thì thầm to nhỏ. Trong câu chuyện giữa bà và mẹ, tôi nghe thấy có loáng thoáng nhắc đến tên bác T, đến chuyện mẹ tôi lấy chồng, đến bốn chữ "tiết hạnh khả phong".

Một hôm nhớ bác T quá, tôi hỏi mẹ: “Mẹ ơi, bao giờ bác T lại đến nhà mình chơi nữa?” Đôi mắt đẹp của mẹ nhìn tôi thật buồn: “Chắc bác không bao giờ đến nữa đâu con, trừ phi...”

Nói tới đó mẹ bỏ lửng. Tôi hỏi dồn: “Trừ phi làm sao hở mẹ?” Mẹ không trả lời mà hỏi tôi một câu khác: “Con có muốn bác T ở hoài với mình không?” Tôi trả lời không nghĩ ngợi: “Con muốn lắm.” Mẹ lại hỏi: “Như vậy con có cho mẹ lấy chồng không?” Tôi lại lắc đầu quây quây, và không hiểu sao nước mắt ở đâu đến nhanh quá, tôi lại meo máo khóc: “Con không muốn mẹ lấy chồng.”

Trong đầu óc nhỏ bé của tôi lúc nào lời chị Vú cũng văng vẳng: lấy chồng là người ta tới mang mẹ đi, là các em mất mẹ đó. Cho nên dù người đó là bác T mà tôi rất yêu quý, tôi cũng không sao chấp nhận được.

Thời gian qua dần, anh em tôi lớn lên, câu chuyện lấy chồng của mẹ không bao giờ còn được nhắc đến nữa.

Rồi chúng tôi hồi cư về Hà Nội. Tôi già từ làng Sơn Lương nhỏ bé với bao kỷ niệm đẹp của thời thơ ấu. Tôi già từ những cánh hoa màu tím thân yêu: hoa sim, hoa soan, hoa bèo và hoa rau muống. Những cánh hoa tím đơn sơ mộc mạc đó, không bao giờ tôi còn được thấy lại ở những thành phố huy hoàng đầy ánh sáng.

Từ một đứa bé, tôi đã trở nên một người con gái trưởng thành. Tôi lập gia đình và biết thế nào là hạnh phúc lứa đôi, biết thế nào là sự đầm ấm của một gia đình no vợ đủ chồng. Tôi bỗng thấy thương mẹ tôi thâm thía. Tôi hối hận vì lúc bé không hiểu biết, đã ích kỷ chỉ nghĩ đến mình nên nhất định không muốn cho mẹ đi lấy chồng. Tôi đã đọc nhiều chuyện của Tự Lực Văn Đoàn. Đã hiểu ý nghĩa của bốn chữ Tiết Hạnh Khả Phong. Bốn chữ mà những bậc cha mẹ cổ xưa, trong đó có ông bà ngoại tôi, đã mang ra làm bức tường vây bọc, chôn vùi cuộc đời của những người đàn bà góa trẻ. Riêng mẹ tôi, với số tuổi 26, số tuổi mà phần lớn chúng tôi mới bước vào đời, thì mẹ tôi đã phải già từ tình yêu, già từ mơ mộng, già từ những ước muốn của một người đàn bà bình thường, để khép kín cuộc đời trong một cánh cửa nặng nề của lễ giáo.

Ước gì cho tôi trở lại thời thơ ấu, cho mẹ tôi trẻ lại như xưa, tôi sẽ năn nỉ mẹ nên đi lấy chồng, để mẹ khỏi phải suốt đời một mình một bóng, đơn lẻ, quạnh hiu.

Những ngày còn ở Việt Nam, mẹ tôi vẫn ở Sài Gòn, tôi theo ông chồng nhà binh đi các tỉnh xa, mẹ con ít có dịp gần gũi.

Từ ngày qua Mỹ, mẹ ở chung với tôi. Tôi mới có dịp để ý đến mẹ nhiều hơn. Một hôm bước vào phòng mẹ, thấy mẹ đứng bên cửa sổ nhìn xuống đường, tôi đến bên cạnh mẹ cũng không hay. Mẹ đang chăm chú ngắm một cặp vợ chồng người Mỹ già đang nắm tay nhau đi bách bộ. Tôi không hiểu mẹ tôi đang nghĩ gì, tôi ôm vai mẹ và thấy tội nghiệp mẹ vô cùng, nước mắt tôi ứa ra.

Mẹ tôi rất ít nói, không thích đi ra ngoài, lúc nào cũng thích cuộc sống trầm lặng. Nếu nói chuyện mẹ chỉ thích nhắc về những kỷ niệm ở VN và luôn luôn hỏi: “Bao giờ mình sẽ được trở về sống trên quê hương thân yêu?” Những câu hỏi của mẹ làm tôi xúc động và đã làm một bài thơ có những câu sau đây:
...Mẹ cứ hỏi mãi hỏi hoài

Bao giờ mình sẽ được về sống ở Việt Nam?
Biết trả lời sao, mẹ yêu dấu của con
Khi con nghĩ ngày về còn xa lắm
Có một điều con biết là chắc chắn
Mẹ sẽ phải gửi nắm xương tàn trên đất của người ta
Nhìn mắt mẹ buồn con chợt thấy xót xa
Con biết mẹ đang nhớ quê nhà nhiều lắm
Mẹ vẫn nói mẹ nhớ nhất cây hoa mai vàng thắm
Trước ngõ nhà ta mỗi độ xuân về...

Tôi biết mẹ yêu hoa mai, nên có lần đi Cali, tôi đã cố mang về một cây mai đầy hoa vàng cho mẹ. Nhưng dù cố gắng săn sóc, cây mai cũng chỉ ra hoa một lần rồi héo tàn.

Tết năm nay là Tết buồn nhất trong đời vì tôi không còn mẹ nữa. Mẹ đã bỏ tôi đi trong một buổi tối mùa đông lạnh lẽo. Mẹ đi nhẹ nhàng trong giấc ngủ. Đúng như câu thơ tôi ước đoán
“Mẹ đã gửi nắm xương tàn trên đất của người ta.”

Mẹ ơi! Con rất đau buồn, nhưng con biết mẹ đang rất vui hội ngộ với Bố; với anh Vinh, ông trưởng nam yêu quý của Mẹ; với vợ chồng dì Phi, em gái Mẹ; với ông bà ngoại, ông bà nội; với bao nhiêu bạn thân của mẹ. Xin mẹ đừng quên mẹ còn một đứa con gái rất tội nghiệp của mẹ ở dưới thế gian đang nhớ Mẹ vô cùng.

Hồng Thủy (Ngày tiễn biệt Mẹ: 20 tháng 1 năm 2018)

ĐƯA MẸ VÀO NURSING HOME

(Hồi ký Hồng Thủy)

Nhớ lại thời gian mới đưa mẹ vào nursing home, tôi như người ngơ ngẩn, buồn và xuống tinh thần vô cùng. Tất cả những chuyện xảy đến ngoài dự tính của tôi. Tôi không bao giờ nghĩ có ngày tôi phải đưa mẹ yêu quý của mình vào nursing home. Tôi vẫn nghĩ tôi sẽ giữ mẹ ở nhà, bên cạnh tôi và săn sóc mẹ đến cuối đời.

Mẹ tôi đã 94 tuổi, thỉnh thoảng hơi lẫn, yếu nhiều và hay bị ngã. Mỗi lần mẹ bị ngã, hai vợ chồng tôi không thể nào đưa bà lên giường được. Chúng tôi may mắn có con trai thứ 2 ở gần nhà, cháu Dũng dễ thương vô cùng, luôn giúp bố mẹ lo cho bà khi bà bị té ngã. Mẹ tôi không thể tự lo lấy bất cứ việc gì. Tôi phải thay tã, đút cho mẹ ăn như một baby. Tuy nhiên điều đó với tôi không có gì phiền hà cả. Tôi rất vui được tự tay lo cho mẹ.

Tôi may mắn có bác sĩ gia đình là chồng một người bạn thân: Bs Hoàng Xuân Trường. Ông có trái tim Bò Tát. Ông lo cho mẹ tôi như mẹ ruột của ông, không nề hà vất vả. Ông đến tận nhà săn sóc mẹ tôi vì biết bà quá yếu nên đi lại rất khó khăn.

Bỗng nhiên một biến cố bất ngờ xảy đến làm cuộc sống an bình của mẹ con tôi bị xáo trộn. Bác sĩ gia đình của tôi quyết định nghỉ hưu và dọn đi California. Tôi chới với vì sức khỏe của mẹ tôi phụ thuộc tất cả vào ông. Làm sao tôi có thể tìm được một bác sĩ khác, đến tận nhà lo cho mẹ tôi tận tình như ông được. Ông đề nghị với tình trạng sức khỏe của mẹ tôi, nhất là bà hay bị té ngã, ông khuyên tôi nên đưa mẹ vào nursing home, ông muốn lo cho mẹ tôi trước khi ông dọn đi. Với sự sắp đặt của ông, mẹ tôi được ở trong Hebrew Home, một nursing home cao cấp của người Do Thái, rất sạch sẽ, tiện nghi, và có bác sĩ săn sóc chu đáo.

Tôi phải nói dối mẹ là mẹ chỉ ở một thời gian để chữa bệnh rồi sẽ về nhà nên mẹ rất vui vẻ.

Ở nursing home được gần 2 năm thì mẹ bắt đầu lẩn nhieu. Mẹ cứ tưởng là mẹ vẫn ở nhà và hay nói sáng. Mẹ ngủ nhiều hơn và không phân biệt được giờ giấc buổi sáng hay buổi tối.

Đời sống của mẹ hoàn toàn tùy thuộc vào những người chung quanh. Tới giờ thì cho mẹ ăn và thay tã cho mẹ. Mẹ có vẻ ngu ngơ chẳng biết gì. Nhưng có một điều mẹ vẫn nhớ và trả lời thật nhanh khi tôi chỉ ngón tay vào mình và hỏi: “Ai đây?”

Mẹ trả lời không nghĩ ngợi:

- Hồng Thủy.

- Hồng Thủy là ai?

Mẹ cười rạng rỡ, nhìn tôi với ánh mắt reo vui:

- Là con bà Trần Thị An.

- Bà Trần Thị An đâu?

Mẹ chỉ vào ngực mình nói thật to: “Đây”.

Lúc nào gặp tôi, mẹ cũng kéo tay tôi lại gần, bắt tôi cúi xuống, hôn vào mặt tôi tới tấp. Hôn mặt chán lại hôn tay, rồi nép mình mẹ vào người tôi và ôm tôi thật chặt như sợ tôi đi mất.

Dù cảnh đó xảy ra thường xuyên mỗi ngày, tôi vẫn không ngăn được cảm giác xúc động, tôi thường âu yếm vuốt tóc mẹ và tự nhiên ứa nước mắt. Bây giờ ngồi viết, nhớ lại cảnh này nước mắt tôi vẫn chảy. Tôi thương và nhớ mẹ tôi vô cùng.

Tôi vào thăm mẹ ngày hai buổi. Ở chơi với mẹ một, hai tiếng đồng hồ, chờ tới khi mẹ ngủ thiếp đi tôi mới ra về.

Có lẽ vì sự có mặt thường xuyên mỗi ngày của tôi nên mẹ vui và có cảm giác như mẹ vẫn ở nhà.

Lần nào tôi đến mẹ cũng hỏi tôi: “Mới đi học về à?” Tôi cười gật đầu, mẹ nói tiếp: “Đi nấu cơm, kho cá với dứa cho mẹ ăn.”

Điệp khúc đó mẹ nói mỗi ngày vì món cá kho dứa là món mẹ thích nhất. Do đó tôi vẫn thường xuyên nấu cơm nhão, kho cá với dứa thật nhừ, đút cho mẹ ăn.

Mẹ không chịu mang hàm răng giả nữa vì lợi mẹ teo lại nên răng không ở yên chỗ, cứ di chuyển xộc xệch khi mẹ nhai.

Mẹ ăn bằng lợi nên không ăn được nhiều, chỉ vài muỗng cơm với cá kho thôi. Mẹ sống nhờ sữa Ensure và trái cây hàng

ngày tôi mang vào đút cho mẹ. Ba thứ trái cây mẹ thích ăn thường xuyên là chuối, đu đủ và xoài thật chín, thêm cả món bánh flan nữa.

Ngày nào tôi cũng ra vào nursing home hai buổi, nên mọi người đều quen mặt. Tôi biết đủ thứ chuyện hi nộ ái ố. Các cụ già ở trong đó rất ít người được con cái thăm viếng thường xuyên.

Có người cả tháng cũng chả thấy con cháu đâu. Có lẽ cô đơn làm cho các cụ buồn phiền sinh ra khó chịu. Một số các cụ còn đủ minh mẫn, không dám gắt gỏng với mấy người nurse săn sóc các cụ thì quay ra gắt gỏng lẫn nhau.

Sau mỗi bữa cơm các cụ tự lăn xe lấy từ phòng ăn ra phòng coi TV. Đến phòng TV cụ nào cũng muốn ngồi chính giữa gần TV để coi cho rõ. Vậy là cãi nhau loạn xạ bèn. Bên cạnh cảnh cãi nhau cũng có một cảnh thật dễ thương. Có một cụ bà rất yếu, tay run lấy bẫy, cụ cũng móm mém như mẹ tôi, vậy mà cứ tới giờ vào phòng TV là cụ ông ở lầu trên lại xuống thăm và ngồi sát cạnh cụ bà. Đút chuối cho cụ bà ăn và luôn luôn nắm tay cụ bà rất âu yếm. Khi đến, cũng như khi già từ, lúc nào cụ cũng hôn cụ bà, mà hôn môi cẩn thận chứ không thềm hôn má đâu nhé.

Thật là một bức tranh tình yêu tuyệt đẹp.

Các cụ bà cũng biết xấu hổ và làm điệu với đàn ông. Một hôm tôi buồn cười quá khi thấy hai cụ bà đang xáp xe lăn lại gần nhau, tranh nhau chỗ ngồi. Hai cụ nhìn nhau gờm gờm, cãi qua cãi lại thật to tiếng. Bất chợt ông cụ vẫn vào thăm vợ vừa đi xe lăn tới cửa, hai cụ bà bèn im bật, hai cái xe lăn dang xa nhau ra ngay. Hai cụ cùng đình chiến, ngồi êm rơ không nói năng gì nữa.

Thì ra ở tuổi nào, trước mắt đàn ông, đàn bà luôn luôn muốn chứng tỏ “em hiền như ma sơ”. Không đàn bà nào muốn làm bà chằng dưới mắt đàn ông cả.

Một điều buồn cười nữa là tất cả các cụ bà đều luyện tiếc và muốn khoe những nét xinh đẹp trẻ trung ngày xưa của mình. Trước mỗi cửa phòng của các cụ, đều có 1 cái hộp kính dưới cái bảng để tên và số phòng, để ảnh cho người nhà dễ tìm (tôi đoán vậy). Thay vì để ảnh mới chụp, cụ nào cũng chọn

một cái ảnh cũ thời trẻ, thật đẹp của mình để vào đó. Toàn là ảnh của những Linda, Betty, ... của thời xuân sắc. Không một cụ nào chịu để ảnh mới cả.

Thật khôi hài khi trước cửa phòng là ảnh giai nhân, mà từ trong phòng đưa ra là một lão bà ngồi trên xe lăn, mặt mũi nhăn nheo, tóc bạc lơ thơ, không còn một nét nào giống người đàn bà phơi phới thanh xuân trong hình cả.

Những hôm trời đẹp các cụ được đưa xuống dưới nhà, trước cửa building, ngồi thành dãy dài trước vườn hoa ngắm cảnh, hoặc bẻ bánh mì thành từng miếng nhỏ ném cho chim ăn.

Lũ chim sống ở đây, con nào con nấy đều tròn trịa vì được ăn đầy đủ dư thừa. Nhìn các cụ tôi thấy thương thật là thương.

Các cụ ở trong nursing home như ở trong một nhà tu kín.

Một chút nắng vàng, mấy con chim chạy nhảy tung tăng, những cánh hoa lung linh trong gió là tất cả thế giới tươi đẹp bên ngoài của các cụ. Những giây phút ngắn ngủi đó đối với các cụ là một niềm vui vô giá.

Trời quá nóng, hoặc quá lạnh là các cụ lại phải giam mình trong cái thế giới nhỏ hẹp, buồn chán.

Cứ như vậy, ngày qua ngày, chờ đợi tới giây phút cuối cùng của đời người.

Hồng Thủy

